

PTE IRODALOM- ÉS KULTÚRATUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA (PTE 98)

KÉPZÉSI TERV

A 2016. szeptember 1-jétől érvénybe lépett új képzési modell (2 + 2 tanulmányi év, 240 kredit)

Kivonat *A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa a Pécsi Tudományegyetem doktori szabályzata (PTE SZMSZ 13. számú melléklet)* legutóbb 2019. március 21-i ülésén módosított változatából:

21.§ (8) „A tanulmányaikat a 2016/2017. tanévben és ezt követően szervezett doktori képzés keretében megkezdő doktoranduszok esetében a doktori képzés **képzési és kutatási, valamint kutatási és disszertációs szakaszból** áll. A doktori képzés során, a negyedik félév végén, a képzés képzési és kutatási szakaszának lezárásaként és a kutatási és disszertációs szakasz megkezdésének feltételeként a doktoranduszoknak komplex vizsgát kell teljesíteniük, amely méri, értékeli a tanulmányi, kutatási előmenetelt.”

KREDIT ELOSZTÁS

Képzési és kutatási kreditek (120)

Irodalomelmélet, poétika modul (30)
Irodalomtörténet, komparatiztika modul (30)
Kultúra-, művészet- és színházelmélet modul (20)
Disszertációs kutatómunka (20)
Oktatási és tanszéki aktivitás (20)

Kutatási és disszertációs kreditek (120)

Disszertációs kutatómunka (80)
Publikációs tevékenység (20-40)
Oktatási és tanszéki aktivitás (0-20)

Teljesítési ütem

1-4. szemeszter 120 kredit
5-8. szemeszter 120 kredit

A Doktori Iskola a képzési tervbe foglalt modulokon belül szemeszterenként változó előadókkal és témák meghirdetésével tesz eleget az oktatási feladatoknak. A modulokon belül a Doktori Iskola kurzuskínálata a szakterületekhez igazodik és a diszciplínákon belül változó előadássorozatokot hirdet meg. A hallgatók a felvett kurzusok feltételeit teljesítve szerzik meg a krediteket. A doktoranduszok számára kötelező tevékenységformák: a kurzusok teljesítése, önálló kutatómunka, publikálás, konzultáció a témavezetővel, anyaggyűjtés a disszertációhoz, konferencián előadóként való részvétel, tovább részvétel a Doktori Iskola illetve a hozzá kapcsolódó tanszékek munkájában (oktatási, kutatási, szerkesztési, szervezési segédmunkálatok vállalása).

IDŐTERV

Képzési és kutatási szakasz (4 szemeszter)

1.szemeszter

Irodalomelmélet, poétika (10 kredit)

Irodalomtörténet, komparatisztika (10 kredit)

2.szemeszter

Irodalomelmélet, poétika (10 kredit)

Irodalomtörténet, komparatisztika (10 kredit)

3.szemeszter

Irodalomtörténet, komparatisztika (10 kredit)

Kultúra-, művészet- és színházelmélet (10 kredit)

Disszertációs kutatómunka (10 kredit)

Oktatási és tanszéki aktivitás (10 kredit)

4.szemeszter

Irodalomelmélet, poétika (10 kredit)

Kultúra-, művészet- és színházelmélet (10 kredit)

Disszertációs kutatómunka (10 kredit)

Oktatási és tanszéki aktivitás (10 kredit)

Kutatási és disszertációs szakasz (4 szemeszter)

Harmad- és negyedéven a komplex vizsgát sikerrel teljesített doktorandusok önálló kutatómunkát végeznek, disszertációjuk megírásával foglalkoznak és olyan gyakorlati doktoriskolai, tanszéki tevékenységekben vesznek részt, ami felkészíti őket az önálló kutatói és tanári feladatok eredményes megoldására.

Komplex vizsga

A komplex vizsga feltétele a négyszemeszteres képzési szakasz eredményes teljesítése, továbbá a felvett kurzusok értékelhető minősége, a vállalt feladatok sikeres teljesítése, két sikeres nyelvvizsga igazolása. Maga a vizsga írásbeli és/vagy szóbeli részből áll, valamint szakmai beszámoló benyújtásából a doktori értekezéshez végzett anyaggyűjtésről, kutatómunkáról. Az egyéni felkészülés a komplex vizsgára a PTE Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola szakirodalom-jegyzéke alapján folyik, ami a tudásszint felmérésének alapja és mércéje. Az eredményes komplex vizsgát követően a képzés második szakaszában a hallgató a kutatási és disszertációs tevékenységére 80, publikációs tevékenységére 20, oktatási és tanszéki aktivitásra pedig ugyancsak 20 kreditet szerezhet, átlagosan szemeszterenként 30-at. (Ez a kreditszám – a publikációs aktivitásnak, illetve az oktatási és tanszéki aktivitásnak a nem egyenletes eloszlásából adódóan – nem feltétlenül azonos mind a négy félévben.) A negyedik év, illetve a 8. szemeszter végére a hallgató megszerezheti a 120 kreditet.

Általános elvek és szabályok

Az Országos Doktori Tanács 2016. február 12-i ülésén elfogadott szöveg:

A komplex vizsgára történő jelentkezés feltételei

- A doktori fokozatszerzés idegen nyelvi kötelezettségeinek teljesítése (ld. Nftv. 53.§ (5) b) pont: „két idegen nyelv a tudományterület műveléséhez szükséges ismeretének a doktori szabályzatban meghatározottak szerinti igazolása”);

- A doktori képzés „képzési és kutatási szakaszában” (első négy félév) legalább 90 kredit ÉS valamennyi, a doktori iskola képzési tervében előírt „képzési kredit” megszerzése (kivéve a doktori fokozatszerzésre egyénileg felkészülő, akinek hallgatói jogviszonya a komplex vizsgára történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre).

A komplex vizsgát nyilvánosan, bizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság legalább három tagból áll, a tagok legalább egyharmada nem áll foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban a doktori iskolát működtető intézménnyel. A vizsgabizottság elnöke egyetemi tanár *vagy* Professor Emeritus *vagy* MTA Doktora címmel rendelkező oktató, kutató. A vizsgabizottság valamennyi tagja tudományos fokozattal rendelkezik. A vizsgabizottságnak nem lehet tagja a vizsgázó doktorandusz témavezetője.

A komplex vizsga két fő részből áll: az egyik részben a vizsgázó elméleti felkészültségét mérik fel („elméleti rész”), a másik részben a vizsgázó tudományos/művészeti előrehaladásáról ad számot („disszertációs rész”).

A komplex vizsga elméleti részében a vizsgázó legalább két tárgyból/témakörből tesz vizsgát, a tárgyak/témakörök listáját a doktori iskola képzési terve tartalmazza. Az elméleti vizsgának lehet írásbeli része is.

A komplex vizsga második részében a vizsgázó előadás formájában ad számot szakirodalmi ismereteiről, beszámol kutatási eredményeiről, ismerteti a doktori képzés második szakaszára vonatkozó kutatási tervét, valamint a disszertáció elkészítésének és az eredmények publikálásának ütemezését. A témavezetőnek lehetőséget kell biztosítani, hogy előzetesen írásban és/vagy a vizsgán értékelje a vizsgázót.

A vizsgabizottság külön-külön értékeli a vizsga elméleti és disszertációs részét. A komplex vizsgáról szöveges értékelést is tartalmazó jegyzőkönyv készül. A vizsga eredményét a szóbeli vizsga napján ki kell hirdetni. A komplex vizsga sikeres, amennyiben a bizottság tagjainak többsége mindkét vizsgarészt sikeresnek ítéli meg. Sikertelen elméleti vizsgarész esetén a vizsgázó az adott vizsgaidőszakban további egy alkalommal megismételheti a vizsgát a nem teljesített tárgy(ak)ból. A vizsga disszertációs része sikertelenség esetén az adott vizsgaidőszakban nem ismételtető.

Az intézmény doktori szabályzata rendelkezhet a komplex vizsga vagy annak részei számszerű (ötfokozatú) vagy szöveges (summa cum laude, cum laude, rite, nem megfelelt) értékeléséről. A komplex vizsga vagy annak részeinek értékelése része lehet a doktori fokozat minősítése kialakításának.

A komplex vizsga irodalomjegyzéke 2016-tól

- Assmann, Jan: *A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban*. Budapest, 1999: 11-158.
- Auerbach, Erich: *Mimézis. A valóság ábrázolása az európai irodalomban*, Budapest, 1985
- Bahtyin, Mihail: *A szó esztétikája*, Budapest, 1976
- Bahtyin, Mihail: *Dosztojevszkij poétikájának problémái*, Budapest, 2001
- Bourdieu, Pierre: *A művészet szabályai. Az irodalmi mező genezise és struktúrája*. Budapest, 2013
- Casanova, Pascale: *La république modiale des Lettres*, Paris, 1999
- de Certeau, Michel: *A cselekvés művészete*, Budapest, 2010
- Compagnon, Antoine: *Az elmélet démona*, Pozsony, 2006
- Culler, Johnatan: *Dekonstrukció*, Budapest, 1997
- Damrosch, David: *How to Read World Literature*, Wiley-Blackwell, 2009
- Damrosch, David: *What Is World Literature?* Princeton UP 2003
- Dávidházi Péter: *Per passivam resistantiam*, Budapest, 1998
- de Man, Paul: *Az olvasás allegóriái*, Szeged, 1999
- Derrida, Jacques: *Grammatológia*, Typotext, 2014
- Eco, Umberto: *La Mancha és Babel között. Irodalomról*, Budapest, 2004
- Fischer-Lichte, Erika: *A dráma története*. Pécs, 2001
- Foucault, Michel: *A tudás archeológiája*. Budapest, 2001
- Gadamer, Hans Georg: *A szép aktualitása*, Budapest, 1994
- Genette, Gérard: *Metalepszis*, Pozsony, 2006
- Ginzburg, Carlo: *Nyomok, bizonyítékok, mikrotörténelem*. Budapest, 2010
- Heidegger, Martin: *A műalkotás eredete*, Budapest, 1988
- Koselleck, Reinhart: *Elmúlt jövő. A történelmi idők szemantikája*. Budapest, 2003
- Margócsy István: *Az égi és földi virágzás tükre*, Budapest, 2007
- Milbacher Róbert: *Babel agoráján*, Pécs, 2015
- Ricœur, Paul: *A diszkurzus hermeneutikája. Paul Ricoeur válogatott tanulmányai*, Budapest, 2010
- Ricœur, Paul: *Az élő metafora*, Budapest, 2006
- Ricœur, Paul: *Válogatott irodalomelméleti tanulmányok*, Budapest, 1999
- Rohonyi Zoltán: *A romantikus korszakküszöb*, Budapest, 2001
- Steiner, George: *Babel után. Nyelv és fordítás I-II*. Budapest, 2005-2009
- Szegedy-Maszák Mihály: *A magyar irodalmi romantika sajátosságai = Sz-M. M.: „Minta a szönyegen”. A műértelmezés esélyei*, Budapest, 1995: 119–128.
- Szegedy-Maszák Mihály: *Megértés, fordítás, kánon*, Pozsony, 2008
- Szondi, Peter: *Bevezetés az irodalmi hermeneutikába*, Budapest, 1996
- Takáts József: *Ismerős idegen terep*, Budapest, 2007
- Uspenszkij, B. V.: *A kompozíció poétikája*, Budapest, 1984
- White, Hayden: *A történelem terhe*, Budapest, 1997

Sorozatok, tanulmánygyűjtemények, tematikus számok, cikkek

- Bacsó Béla (szerk.): *Kép – fenomen – valóság*, Budapest, 1997
- Benjamin, Walter: *A műalkotás a technikai sokszorosíthatóság korában*. In: *Kommentár és prófécia*, Budapest, 1969
- Bókay A. – Vilcsek B. (szerk.): *A modern irodalomtudomány kialakulása*, Budapest, 1998
- Bókay A. – Vilcsek B. – Szamosi G. – Sári L. (szerk.): *A posztmodern irodalomtudomány kialakulása*, Budapest, 2002
- Cavallo, Guglielmo – Chartier, Roger (szerk.): *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*. Budapest, 2000

CLCWeb: Comparative Literature and Culture –

http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/?utm_source=docs.lib.purdue.edu%2Fclcweb%2Fvol15%2Fiss5%2F3&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages

Gere Zsolt: „*Hat gím jőve sebtén elébe*” (Vörösmarty eposzterve és őstörténeti felfogása a Zalán futását követően). = ItK 2000/3-4. 454-496.

Gilbert E.—Kovács Á. (szerk.) *Kultúra, szöveg, narráció*, Pécs, 1994

Haun Saussy (szerk.) *Comparative Literature in an Age the Globalization*, Boston, 2006

Helikon. Irodalomtudományi Szemle, MTA, Budapest (Komparatiztikai kutatások az ezredfordulón 2014. 4; Transznacionális perspektívák az irodalomtudományban 2015. 2.)

Hites Sándor: A magyar regénytörténet „megalapítása” = *A magyar irodalom története. 1800-1919-ig*. Budapest, 2007: 196-212.

Martinkó András: A földi menny eszméje Vörösmarty életművében. = M.A.: *Teremtő idők*, Bp., 1977.

Porkoláb Tibor: A „Dicsőség Temploma”-képzet és a bárdköltészeti szerephagyomány. = Itk 2002/12.

Takáts József (szerk.): *Az irodalmi kultusz kutatás kézikönyve*. Budapest, Kijarat, 2003.

Thomka Beáta (szerk.): *Az irodalom elméletei* 1-5. Pécs, 1996-1997

Thomka Beáta (szerk.): *Narratívák* 1-12. Budapest, 1998-2014

Wessely Anna (szerk.): *A kultúra szociológiája*, Budapest, 2003

*****

Tanulmányi és vizsgarend

A hallgató az irodalom- és kultúratudományok alapvető diszciplínáit a képzési szakaszban a három modul keretében meghirdetett kurzusok által ismeri meg. A képzési szakaszt lezáró komplex vizsgára jelentkezéshez nyolc kurzus kötelező teljesítése szükséges.

Az első négy szemeszterben rendszeres óralátogatási kötelezettség van. A kurzusok anyagából a doktorandusok szemeszterenként beszámolnak, vagy vizsgát tesznek. (A beszámolás formái: benyújtott tanulmány, szakfordítás, a programvezető által felkért előadás megtartása graduális kurzus keretében vagy szóbeli vizsga.) A negyedik szemeszter végén a hallgatók komplex vizsgát tesznek, amelynek feltételeit külön rendelet szabályozza.

A hallgatók hat szemeszteren át (3. – 8. szemeszter) disszertációs konzultációk keretében adnak számot kutatási eredményeikről témavezetőiknek, valamint időnként a hallgatók és oktatók előtt, illetve konferenciákon vesznek részt. A teljesített 8. félév után (melynek része a 4. félév végén letett sikeres komplex vizsga) a megszerzett 240 kreditet követően kérvényezhető az abszolutórium, elindítható a doktori fokozatszerzés folyamata. A tanulmányok a disszertáció sikeres megvédésével zárulnak.

Publikációs követelmények a PTE Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskolában

1.§ (1) A doktorandusoknak a tanulmányok hat féléve alatt, valamint a disszertáció megírása, benyújtása és nyilvános vitában való megvédése közötti időszakban az alábbi írott és/vagy elektronikus publikációs követelményeknek kell megfelelniük (elvárás minimum):

7 szakmai publikáció, melynek többsége (minimum 4) szaktanulmány (szakfolyóiratban vagy kötetben),

a szaktanulmányok mellett elfogadott műfajok a bírálat, recenzió, szakfordítás, szerkesztés vagy társszerkesztés,

(tanulmánykötet vagy folyóirat tematikus blokkja, amely tárgyát illetően összefügg a jelölt kutatásainak és disszertációjának témájával).

(2) Azon publikációkat tudja az iskola tekintetbe venni, amelyek hazai és külföldi irodalmi, művészeti és társadalomtudományi szakfolyóiratokban jelentek meg. Ezeket az MTA megfelelő osztálya, bizottsága az MTMT-vel összehangoltan nyilvánosan hozzáférhetővé teszi honlapjain. Kívánatosnak tekintjük legalább két konferencia-előadás megtartását, vagy konferencia, szaktanácskozás, kerekasztal-beszélgetés megszervezését is.

(3) A fokozatszerzés előfeltétele, hogy a doktorjelölt publikációs tevékenységének dokumentumai az MTMT felületén szerepeljenek s ezáltal hozzáférhetővé váljanak az egyetemi nyilvánosság számára.

Felvétel a doktori képzésre

A jelentkezők pályázatot és kutatási tervet nyújtanak be, felvételi beszélgetésen vesznek részt, ahol indokolják jelentkezésüket és előadják a javasolt doktori témával kapcsolatos kutatási terveiket.

Alapadatok

Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola
Tudományág, tudományterület

Tudományterület:
Bölcsészettudományok

Tudományág:
Irodalom- és kultúratudományok

A doktori képzést szervező hivatalok, felelős személyek
A doktori iskola vezetője: Dr. Müller Péter egyetemi tanár
Titkárság: Kiss Bernadett
Cím: 7624 Pécs, Ifjúság u. 6.
Telefon: 72/501-521; 72/503-600/24363
Fax: 72/501-521
E-mail: kiss.bernadett@pte.hu; idi.pte@gmail.com
Honlap: <http://irodalomdoktori.btk.pte.hu/>

Jelentkezési lap igénylése és benyújtása

A jelentkezési lap igénylése:

https://btk.pte.hu/felveteli_jelentkezesi_lap

A pályázathoz csatolandó dokumentumok:

- (a) kitöltött jelentkezési lap. Az űrlap letölthető vagy beszerezhető a programokat szervező tanszékeken, illetve a Doktori Irodában;
- (b) legalább jó rendű egyetemi oklevél másolata; a felvételi évében végző egyetemi hallgatók esetén ez a dokumentum a szóbeli vizsgán kerül bemutatásra;

- (c) nyelvtudást igazoló bizonyítvány másolata: legalább egy középfokú "C" típusú állami, vagy ezzel egyenértékű államilag akkreditált nyelvvizsga; a környező országokból érkező és ott egyetemi oklevelet szerzett magyar anyanyelvű hallgatók egyik idegen nyelveként elfogadjuk az adott állam nyelvének felsőfokú ismeretét;
- (d) szakmai önéletrajz, publikációs jegyzék;
- (e) kutatási terv, a tervezett kutatási téma 6-8 gépelt oldalas leírása;
- (f) a költségtérítési pályázók részéről a munkaadó nyilatkozata arról, hogy lehetővé teszi maximum heti egy napon a konzultációkon való részvételt;
- (g) jelentkezési vizsgadíj befizetését igazoló postai befizetési szelvény másolata. A csekk beszerezhető az érintett tanszékeken.

A felvétel követelményei és feltételei:

Az értékelés szempontjai: Az alapfeltétel a PTE Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskolája által képviselt történeti, elméleti és interdiszciplináris szakterületeknek megfelelő értékes tudományos kutatói terv benyújtása. Közelebbi tájékozódásra a doktori iskola jellegét és tudományos arculatát tükröző honlap, oktatóinak és kutatóinak munkássága, valamint a <https://doktori.hu> felületén olvasható dokumentumok alkalmasak. Olyan témajavaslatokat nem fogad, melyekhez a DI nem biztosíthat megfelelő szakmai irányítást.

A képzésben állami ösztöndíjas és az önköltséges formában lehet részt venni.

Pécs, 2021. április 9.